

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O OBRANI, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 80. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Cilj predloženih izmjena Zakona je zakonsko omogućavanje uspostave jednostavnije strukture obrambenog sustava i ostvarivanje organizacijskih pretpostavki za učinkovito, standardizirano i racionalnije obavljanje poslova i zadaća koje provode uprave i uredi za obranu.

Predloženim odredbama omogućuje se ukidanje uprava i ureda za obranu i ustrojavanje novih unutarnjih ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane. Njihove nazive, ustrojstvo i djelokrug rada te broj, sjedišta i područja na kojima će djelovati kao posebne (teritorijalne) ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane, propisat će Vlada Republike Hrvatske Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obrane.

Ustrojavanjem navedenih novih ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane omogućuje se i prilagodba organizaciji Oružanih snaga Republike Hrvatske koja će biti u potpori izvršavanja misija i zadaća definiranih Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Planiranim preustrojem Ministarstva obrane, u dijelu koji se odnosi na uprave i urede za obranu, postojeća organizacijska struktura sa ukupno 134 smanjuje se na 33 organizacijske jedinice. Sadašnjih dvadeset uprava za obranu, 78 ureda i 36 odsjeka za obranu planira se preustrojiti u četiri područna odjela za poslove obrane (Osijek, Zagreb, Rijeka i Split) i odsjeke za poslove obrane koji bi se nalazili u županijskim središtima .

Uspostavom nove organizacijske strukture doći će do racionalnijeg korištenja resursa (kako ljudskih tako i materijalnih) te samim time i do uštede financijskih sredstava. Smanjenje broja odnosno ukidanje pojedinih uprava i ureda za obranu imat će za posljedicu i smanjenje potrebnog broja državnih službenika. Odabirom i zadržavanjem stručnijeg osoblja postići će se kvalitetnija popuna manjih ustrojstvenih jedinica. Isto tako zatvaranjem do sada korištenih objekata za potrebe uprava i ureda za obranu na 85 lokacija i zadržavanjem samo kvalitetnije postojeće infrastrukture (objekata, uredskog prostora) znatno će se smanjiti postojeći materijalni izdaci.

Brisanjem naziva uprava i ureda za obranu u Zakonu usklađuju se nazivi unutarnjih ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane i s Uredbom o načelima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave (Narodne novine, broj 43/01 i 8/04).

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje Zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 159. stavku 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 6/02-pročišćeni tekst, 41/02, 91/03, 58/04, 39/08 i 86/08) i to u drugim osobito opravdanim državnim razlozima. S obzirom da je do uspostave nove organizacijske strukture odnosno do racionalnijeg korištenja resursa i uštede financijskih sredstava potrebno žurno izmijeniti navedene odredbe Zakona, predlaže se ovaj Prijedlog Zakona raspraviti i prihvatiti po hitnom postupku objedinjavajući prvo i drugo čitanje.

V. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O OBRANI

Članak 1.

U Zakonu o obrani (Narodne novine, broj 33/02, 58/02 i 76/07) u članku 8. točka 18., briše se.

Dosadašnje točke 19. do 26. postaju točke 18. do 25.

Članak 2.

U članku 17. stavku 4. riječi: „objekti u kojima su smještene uprave i uredi za obranu“, brišu se.

Članak 3.

U cijelom tekstu Zakona riječi: „nadležna uprava za obranu“ i „nadležni ured za obranu“ odnosno riječi: „uprava za obranu“ i „ured za obranu“ u odgovarajućem broju i padežu zamjenjuju se riječima: „nadležna ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane“, u odgovarajućem broju i padežu.

Članak 4.

Vlada Republike Hrvatske će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti uredbu kojom se uređuje unutarnje ustrojstvo Ministarstva obrane u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Danom stupanja na snagu uredbe iz stavka 1. ovoga članka prestaje važiti Odluka o sjedištu i području na kojima djeluju uprave za obranu i uredi za obranu (Narodne novine, broj 64/99).

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O b r a z l o ž e n j e

Uz članak 1. Predlaže se brisanje navedene odredbe kojom je Vlada Republike Hrvatske donosila odluka o broju uprava za obranu i ureda za obranu, o njihovim sjedištima i područjima na kojima djeluju, budući da se ova materija predlaže urediti Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obrane.

Uz članak 2. Predlaže se brisanje navedenih riječi budući da su suvišne u nabrojanju u tekstu norme.

Uz članak 3. Predlaže se usklađivanje naziva nove organizacijske jedinice u cijelom tekstu Zakona tako da se riječi „nadležna uprava za obranu“ i „nadležni ured za obranu“ odnosno „uprava za obranu“ i „ured za obranu“ u odgovarajućem broju i padežu zamjenjuju riječima „nadležna ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane“, u odgovarajućem broju i padežu.

Uz članak 4. Ovom odredbom obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladi uredbu kojom se uređuje unutarnje ustrojstvo Ministarstva obrane u skladu s odredbama ovoga Zakona. Danom stupanja na snagu navedene uredbe prestaje važiti Odluka o sjedištu i području na kojima djeluju uprave za obranu i uredi za obranu (Narodne novine, broj 64/99).

Uz članak 5. Određuje se stupanje na snagu Zakona osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama u skladu s člankom 89. stavkom 3. Ustava Republike Hrvatske.

TEKST ODREDBI ZAKONA O OBRANI KOJE SE MIJENJAJU

Članak 8.

Vlada u području obrane:

1. predlaže Hrvatskom saboru Strategiju obrane Republike Hrvatske,
2. predlaže visinu sredstava za financiranje obrane,
3. donosi Strateški pregled obrane,
4. predlaže Hrvatskom saboru Dugoročni plan razvoja Oružanih snaga,
5. podnosi Hrvatskom saboru Godišnje izvješće o spremnosti obrambenog sustava, provođenju kadrovske politike i ukupnom stanju u Oružanim snagama,
6. donosi Plan obrane Republike Hrvatske,
7. utvrđuje ratno ustrojstvo i odobrava planove obrane tijela državne uprave,
8. predlaže vrhovnom zapovjedniku opću mobilizaciju,
9. predlaže vrhovnom zapovjedniku uvođenje mjera pripravnosti i mobilizaciju Oružanih snaga,
10. donosi Odluku o pravnim osobama posebno važnima za obranu Republike Hrvatske,
11. donosi Odluku o proizvodima i uslugama posebno važnima za obranu Republike Hrvatske,
12. donosi Uredbu o kriterijima za raspoređivanje građana i materijalnih sredstava za potrebe popune Oružanih snaga i druge potrebe obrane,
13. propisuje metodologiju za izradu planova obrane,
14. donosi svoj plan obrane,
15. utvrđuje Prijedlog odluke o veličini, sastavu i mobilizacijskom razvoju Oružanih snaga,
16. utvrđuje Prijedlog odluke o vojnopodručnoj podjeli Republike Hrvatske,
17. donosi Uredbu o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obrane,
18. donosi Odluku o broju **uprava za obranu i ureda za obranu**, o njihovim sjedištima i područjima na kojima djeluju,
19. donosi Uredbu o ustrojstvu službe kriptološke zaštite tajnih podataka u Republici Hrvatskoj,
20. donosi Uredbu o radnoj i materijalnoj obvezi,
21. prati i usmjerava razvoj, proizvodnju i promet naoružanja i vojne opreme u skladu s posebnim zakonom,
22. poduzima mjere za stvaranje, uporabu, korištenje, obnavljanje i razmještaj pričuve materijalnih sredstava za potrebe Oružanih snaga u ratnom stanju i stanju neposredne ugroženosti,
23. predlaže imenovanje i razrješenje načelnika Glavnog stožera,
24. odlučuje o održavanju međunarodnih vojnih vježbi na području Republike Hrvatske u kojima sudjeluju oružane snage država koje su u okviru međunarodnih obrambenih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora i o njihovom ulasku u Republiku Hrvatsku te sudjelovanju Oružanih snaga u međunarodnim vojnim vježbama izvan Republike Hrvatske u kojima sudjeluju postrojbe oružanih snaga država koje su u okviru međunarodnih obrambenih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora,

25. odlučuje o sudjelovanju Oružanih snaga u pružanju humanitarne pomoći izvan Republike Hrvatske i o ulasku oružanih snaga drugih država u pružanju humanitarne pomoći na području Republike Hrvatske,«.

26. poduzima i druge mjere utvrđene zakonom.

Članak 17.

Ministarstvo obrane obavlja stručne poslove graditeljskog osiguranja vojnih objekata.

Graditeljsko osiguranje vojnih objekata obuhvaća planiranje razvoja unutar vojnih mikrolokacija, izgradnju, modernizaciju i uporabu vojnih objekata te investicijsko i temeljno održavanje vojnih objekata.

Vlada posebnim propisom, na prijedlog ministra obrane i ministra zaštite okoliša i prostornog uređenja propisuje održavanje, standardizaciju i tipizaciju vojnih objekata te posebne mjere zaštite povjerljivih podataka pri gradnji i nadzoru nad gradnjom vojnih objekata te prilikom izdavanja građevinske i uporabne dozvole potrebne za gradnju vojnih objekata.

Vojnim objektima smatraju se objekti u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane te objekti u najmu Ministarstva obrane koji se koriste za obuku, smještaj i rad zapovjedništava, postrojba i ustanova (vojarne, vojni poligoni, objekti u kojima su smještene uprave i uredi za obranu i sl.).

Članak 31.

Tijekom novačke obveze novak podliježe:

1. uvođenju u vojnu evidenciju,
2. zdravstvenim i drugim pregledima te psihološkim ispitivanjima,
3. novačenju,
4. stupanju na služenje vojnog roka, odnosno u civilnu službu,
5. odazivu na opći ili pojedinačni poziv i drugim obvezama propisanim ovim Zakonom.

Ako novak ne izvrši obveze iz stavka 1. ovoga članka, nadležni ured za obranu podnijet će nadležnom tijelu Ministarstva unutarnjih poslova zahtjev za zabranu izdavanja putne isprave, odnosno zahtjev za oduzimanje putne isprave.

Članak 37.

Novaka koji je ocijenjen privremeno nesposobnim za vojnu obvezu ured za obranu ponovno poziva na novačenje nakon isteka vremena za koje je ocijenjen privremeno nesposobnim.

Novaka koji je ocijenjen privremeno nesposobnim za vojnu obvezu na vrijeme dulje od kalendarske godine u kojoj navršava 27 godina prevodi se u pričuvni sastav nakon isteka kalendarske godine u kojoj navršava 27 godina.

Ako je novak iz istih razloga dva puta ocijenjen privremeno nesposobnim za vojnu obvezu, pri trećem novačenju novačko će povjerenstvo donijeti konačnu odluku o njegovoj sposobnosti za služenje vojnog roka.

Članak 58.

Vojne vježbe se u pravilu organiziraju i izvode u zapovjedništvima, postrojbama i ustanovama Oružanih snaga.

Vrijeme koje pričuvnici na poziv nadležnog ureda za obranu provedu na tečajima i na drugim oblicima vojnostručnog osposobljavanja koje se izvodi u pravnim osobama što ih odredi ministar obrane priznaje se kao vrijeme provedeno na vojnoj vježbi.

Pričuvnici su dužni odazvati se pozivu iz stavka 2. ovoga članka.

Pozivanje pričuvnika na vojne vježbe uređuje ministar obrane.

Osam sati provedenih na tečaju ili vojnostručnom osposobljavanju iz stavka 2. ovoga članka računa se kao jedan dan vojne vježbe.

Vrijeme koje pričuvnici raspoređeni izvan Oružanih snaga provedu na vježbama na poziv nadležnog tijela i na dužnostima za koje imaju ratni raspored smatra se vremenom provedenim na vojnoj vježbi.

Članak 60.

Pričuvniku se, na osobni zahtjev, može odgoditi vojna vježba zbog opravdanih obiteljskih i drugih razloga.

Zahtjev za odgodu vojne vježbe podnosi se nadležnoj upravi za obranu preko ureda za obranu u roku od 8 dana od dana primitka poziva za vojnu vježbu ili kad nastane razlog zbog kojeg se traži odgoda vojne vježbe.

Članak 61.

Pričuvnicima se, prema potrebama popune Oružanih snaga, određuje i priopćava ratni raspored u Oružanim snagama (u daljnjem tekstu: ratni raspored).

Nadležna **uprava za obranu** određuje ratni raspored na prijedlog ovlaštenog zapovjednika, a priopćava ga nadležni **ured za obranu**.

Podaci o ratnom rasporedu vojna su tajna.

Pričuvniku kojemu je određen ratni raspored izdaje se osobna vojna oprema, osim osobnog naoružanja ovisno o dužnosti na koju je raspoređen.

Pričuvnik iz stavka 4. ovoga članka koji preuzme osobnu vojnu opremu dužan ju je čuvati i održavati te, kad je to naznačeno u pozivu nadležnog **ureda za obranu**, ponijeti sa sobom i na zahtjev nadležnog tijela vratiti u ispravnom stanju.

Za preuzetu osobnu vojnu opremu pričuvnici odgovaraju po propisima o materijalnoj odgovornosti koji se primjenjuju na osobe na službi u Oružanim snagama.

Način određivanja ratnog rasporeda i izdavanje osobne vojne opreme te njezino čuvanje, održavanje i vraćanje propisuje ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera.

Članak 62.

Pričuvnika kod kojeg je nastala promjena zdravstvenog stanja koja utječe na njegovu sposobnost za vojnu obvezu može se, na osobni zahtjev ili na poziv nadležnog ureda za obranu, uputiti novačkom povjerenstvu poradi donošenja ocjene sposobnosti za vojnu obvezu.

Članak 63.

Novak koji namjerava putovati u inozemstvo i boraviti u inozemstvu dulje od 90 dana dužan je pribaviti odobrenje nadležne uprave za obranu.

Odobrenje za putovanje u inozemstvo i boravak u inozemstvu izdaje se novaku koji u inozemstvo putuje:

1. radi liječenja – dok liječenje traje
 2. radi školovanja na srednjim, višim ili visokim školama u inozemstvu – do završetka školovanja
 3. radi obavljanja plovidbenog staža prema programu škole za učenike pomorskog smjera – do završetka staža
 4. na rad – do 2 godine
 5. s roditeljima, odnosno ženom, koji u inozemstvo odlaze službeno ili na rad – do 2 godine
 6. radi privatnih ili službenih poslova, ako je ocijenjen privremeno nesposobnim za vojnu obvezu – do protoka vremena za koje je ocijenjen privremeno nesposobnim za vojnu obvezu.
- Odobrenje za putovanje i boravak u inozemstvu može se izdati novaku iz stavka 2. ovoga članka tako da vrijedi najdulje do 30. lipnja kalendarske godine u kojoj novak navršava 27 godina.

Članak 65.

Diplomatska misija ili konzularni ured dužni su u roku od 2 mjeseca od dana uvođenja novaka iz članka 64. stavka 2. ovoga Zakona u vojnu evidenciju obavijestiti o tome nadležnu upravu za obranu, a o novaku koji nema prebivalište u Republici Hrvatskoj obavijest dostaviti Ministarstvu obrane.

Članak 66.

Novak iz članka 64. stavka 2. ovoga Zakona može boraviti u inozemstvu do kraja kalendarske godine u kojoj navršava 26 godina.

Nakon isteka roka iz stavka 1. ovoga članka novak se u roku od 60 dana mora javiti nadležnom uredu za obranu.

Članak 67.

Novaka koji je otputovao u inozemstvo na temelju odobrenja iz članka 63. stavka 2. ovoga Zakona ne poziva se na izvršenje vojne obveze prije isteka odobrenja.

Novaka koji boravi u inozemstvu od rođenja ili novaka koji je s roditeljima otišao boraviti u inozemstvo prije nastanka novačke obveze ne poziva se na izvršenje vojne obveze do kraja kalendarske godine u kojoj navršava 26 godina.

Članak 76.

Pozivanje vojnih obveznika zbog vojne obveze obavljaju uredi za obranu koji ih vode u evidenciji.

Pozivanje vojnih obveznika iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar obrane.

Vojni obveznik iz stavka 1. ovoga članka kojega pozove nadležni ured za obranu dužan je javiti se naznačenom tijelu na mjestu i u vremenu koji su navedeni u pojedinačnom ili općem pozivu i sa sobom ponijeti stvari i isprave određene u pozivu.

Pojedinačni poziv, osim poziva za mobilizaciju ili vježbovnu mobilizaciju, dostavlja se vojnom obvezniku, u pravilu, najkasnije 30 dana prije početka obveze.

Na dostavu pojedinačnog poziva za mobilizaciju, odnosno u vezi s novačkom obvezom ne primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku o osobnoj dostavi.

Ako se pričuvnik ne odazove pozivu za mobilizaciju, nadležni ured za obranu zahtijevat će od nadležnog tijela Ministarstva unutarnjih poslova raspisivanje potrage i dovođenje.

Članak 77.

Sva rješenja u svezi s vojnom obvezom donosi nadležna **uprava za obranu**, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Zapovjednik na položaju zapovjednika samostalne bojne, njemu ravnom ili višem položaju donosi rješenje u svezi sa služenjem vojnog roka ročnika koji je u zapovjedništvu, postrojbi, odnosno ustanovi Oružanih snaga.

Žalba protiv rješenja koje je doneseno u svezi s vojnom obvezom ne zadržava njegovo izvršenje.

Žalbu protiv rješenja iz stavka 1. i 2. ovoga članka rješava ministar obrane, odnosno osoba koju on ovlasti.

Žalbu protiv odluke novačkog povjerenstva rješava ministar obrane, odnosno osoba koju on ovlasti.

Članak 88.

Za građane upisane u vojnu evidenciju uredi za obranu prikupljaju podatke o: rođenju, narodnosti, državljanstvu, prebivalištu i boravištu, psiho-tjelesnoj sposobnosti, bračnom stanju, školskoj i stručnoj spremi, zaposlenju, vojnostručnoj osposobljenosti i znanjima važnima za obranu te ostale podatke potrebne za određivanje rasporeda i podatke o rasporedu.

Uprave za obranu prikupljaju, u skladu sa zakonom, podatke o kažnjavanju za građane Republike Hrvatske predviđene za obavljanje vojnopolicijskih poslova, poslova kriptološke zaštite tajnih podataka ili za obavljanje poslova, odnosno dužnosti vođenja sigurnosnih i vojnopolicijskih poslova, te za pričuvne časnike i dočasnike, odnosno osobe raspoređene na zapovjedne dužnosti u Oružanim snagama.

Tijela iz stavka 1. i 2. ovoga članka odgovorna su za čuvanje osobnih podataka u skladu s posebnim zakonom.

Članak 89.

Vojni obveznici dužni su u roku od 15 dana od dana nastanka promjene uredu za obranu koji ih vodi u evidenciji prijaviti promjenu zdravstvenog stanja, stečenu stručnu odnosno školsku spremu, zasnivanje i prestanak radnog odnosa, s naznakom poslodavca, poduzeća ili druge pravne osobe, odnosno vrstu i mjesto obavljanja samostalne djelatnosti.

Nadležna tijela državne uprave dužna su u roku od 15 dana od dana nastanka promjene nadležni ured za obranu obavijestiti o promjeni imena i prezimena, promjeni adrese prebivališta odnosno boravišta, o prijmu u hrvatsko državljanstvo ili otpustu iz hrvatskog državljanstva i o promjeni bračnog stanja vojnog obveznika.

Članak 90.

Ozljeda ili bolest koja nastane kao posljedica izvršavanja vojne obveze smatra se ozljedom na radu.

Ozljedom na radu smatra se i ozljeda nastala na putu od stana ili radnog mjesta do zborništa, odnosno na povratku nakon izvršene obveze.

Tijelo koje je organiziralo aktivnost na kojoj se vojni obveznik razbolio ili ozlijedio, po

službenoj dužnosti ili na zahtjev vojnog obveznika utvrđuje vrijeme i mjesto nastanka bolesti ili ozljede.

Zahtjev iz stavka 3. ovoga članka vojni obveznik podnosi nadležnoj upravi za obranu.

Članak 141.

Novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 kuna kaznit će se za prekršaj novak ili pričuvnik:

1. ako se u propisanom roku ne prijavi diplomatskoj misiji, odnosno konzularnom uredu (članak 64.),

2. ako u propisanom roku ne prijavi promjene nadležnom uredu za obranu (članak 89. stavak 1.),

3. ako iznese vojnu iskaznicu iz zemlje ili je pokuša iznijeti (članak 75. stavak 7.).

Novčanom kaznom od 2.000 do 5.000 kuna kaznit će se novak ili pričuvnik koji je počinio prekršaj iz stavka 1. točaka 1. i 2. ovoga članka ako mu se zbog neprijavlivanja u smislu odredaba članaka 64. i 89. ovoga Zakona nije mogao pravodobno dostaviti poziv za vojnu obvezu ili se zbog toga nije mogao pravodobno javiti na vojnu obvezu.